

Bevilling til en færøsk-dansk Ordbog. De patriotiske Partier, der i saa mange Aar har styret Landet og raabt Hurra for Dansk oppe paa Færøerne, har ikke sørget for dette simple, at der dog var en Bog, hvori en Færing kunde slaa op og se, hvad Tingen hed paa Dansk. Det var til Udarbejdelse af denne Ordbog, jeg i Fjor gennemførte en Bevilling. Paa Finanslovsforslaget for næste Aar findes ikke Forslag til Bevilling til Trykning af denne Bog, men det vil komme til anden eller tredie Behandling. Planer og Beregninger var ikke færdige, da Finanslovsforslaget blev trykt. Dernæst gennemførte jeg i Fjor en ekstraordinær aarlig Bevilling til det færøske Bibliotek paa 8 000 Kr. Uden et ordentligt Bibliotek, der kan forsende Bøger ud til Øerne, vil det selvfølgelig ikke kunne opnaas, at Befolkningen virkelig læser danske Bøger. Trods det beskedne lokale Bidrag til Biblioteket, saa beskedent, at et Bibliotek hernede med de Bidrag ikke vilde kunne opnaa nogen ekstraordinær Bevilling, har jeg dog gennemført en saadan for det færøske Biblioteks Vedkommende. Men jeg har endnu mere at pege paa. Jeg gennemførte i Fjor en Fordobling af Bevillingen til Hjælp til Rejser til og fra Færøerne for Lærere, og medens denne Bevilling før kun var kommet Realskolelærere i Thorshavn til Gavn, gennemførte jeg, at denne Bevilling ogsaa gælder Lærere i Folkeskolen. Jeg tror, at alt dette er Realiteter, der gavner Befolkningens Evne til at lære Dansk mere end mange nok saa blomstrende Taler om Rigssprog etc. Men jeg fortsætter mine Bestræbelser ogsaa paa det nu forelagte Finanslovsforslag. De Beretninger, jeg har faaet om Skolen, den ringe Tilstand, baade den rent ydre Tilstand og ogsaa de ringe Resultater, som naas, viser mig, at en Ungdomsskole er den største Nødvendighed. Hidtil er den færøske Ungdom, saa snart den er blevet 14 Aar, overladt fuldstændig til sig selv; den er paa Søen hele Sommeren, og om Vinteren sidder den hjemme i Lediggang. Her er det, der skal sættes ind med et Arbejde; her er det, det danske Sprog skal øve sin Tiltrækning. Det har lidet Værd, at man fortæller Færingerne, at de som Led af det danske Rige skal lære Dansk; nej, lad os lave Ungdomsskoler, det er det, de unge Færing er nu behøver, og lad os give de unge Færing en Bog i Haanden, at de kan faa Adgang til Kundskaber om Verden; saa vil de forstaa, at Dansk er en Nøgle, som er vel værd at eje.

Der er paa Budgettet opført en Be-

villing paa 5 000 Kr. til Forberedelse af saadanne Ungdomsskoler. Jeg mener, det første Skridt maa være at faa lavet en Læsebog afpasset efter Færingernes Forudsætninger og Interesser; og naar Ungdomsskolen er indført, vil jeg faa et Samarbejde i Gang mellem de enkelte Skoler og Biblioteket, og jeg føler mig overbevist om, at denne Vej er den bedste til at faa den færøske Ungdom til at læse Dansk og føre Skolesproget ind paa det bedste Spor.

Jeg skal dernæst udtale mig om Tilskuddet til de private Mellem- og Realskoler, som er berørt af de ærede Medlemmer Hr. Rode, Hr. N. Johan Laursen og Hr. Vesterager. Det ærede Medlem Hr. Rode har udtrykt sin Forundring over, at der i Aar paa Budgettet findes en Nedsættelse paa 70 000 Kr. for disse Skoler. Det ærede Medlem siger, at i Fjor blev Forslaget taget tilbage, men ikke desto mindre vender det i Aar tilbage. Jeg maa da minde det ærede Medlem om, at Udvalgets Ønske i Fjor om, at Beløbet igen blev sat op med 70 000 Kr., overfor mig udtrykkelig blev motiveret med, at vel var Udvalget ikke uenigt med mig i, at der skulde foretages en Regulering af og maa-ske Ændringer i Tilskudsreglerne, men da saadanne Regler endnu ikke var udarbejdet, kunde der den Gang ingen Ændring ske. Derfor har vi nu i Ministeriet udarbejdet Regler, der kan medføre en Afvikling af Understøttelserne til Underskolen.

Jeg har i Fjor udførligt gjort Rede for, hvorledes disse Understøttelser til Underskolerne medfører Forhold, som er aldeles utilbørlige, ja, jeg vil sige uværdige, og medfører en ganske uretfærdig Begunstigelse af enkelte Byers eller Distrikters Beboere, og som adskillige Realskolefolk selv beklager. I enkelte Byer camouflerer Underskolerne til Gymnasierne sig som Realskoler og faar i Henhold hertil store Understøttelser. En enkelt Skole med ganske faa Elever i Mellemskole- og Realklasserne nød en Understøttelse fra Staten paa 46 000 Kr. Hvis denne Trafik ikke standses, vil efterhaanden alle Underskolerne hele Landet over camouflere sig som Mellem- og Realskoler. Jeg kan ikke tro, at det ærede Medlem Hr. Rode vil føre Staten ind paa den Bane. Partiet Venstre har i den store Skolekommissions Betænkning taget aldeles afgjort Stilling imod enhver Understøttelse af Eksamenskolens Underskoler. Kan da virkelig det, at det ærede Medlem Hr. N. Johan Laursen, som han har udtalt her i Fjor, selv er knyttet til en privat Skole, forandre Venstres